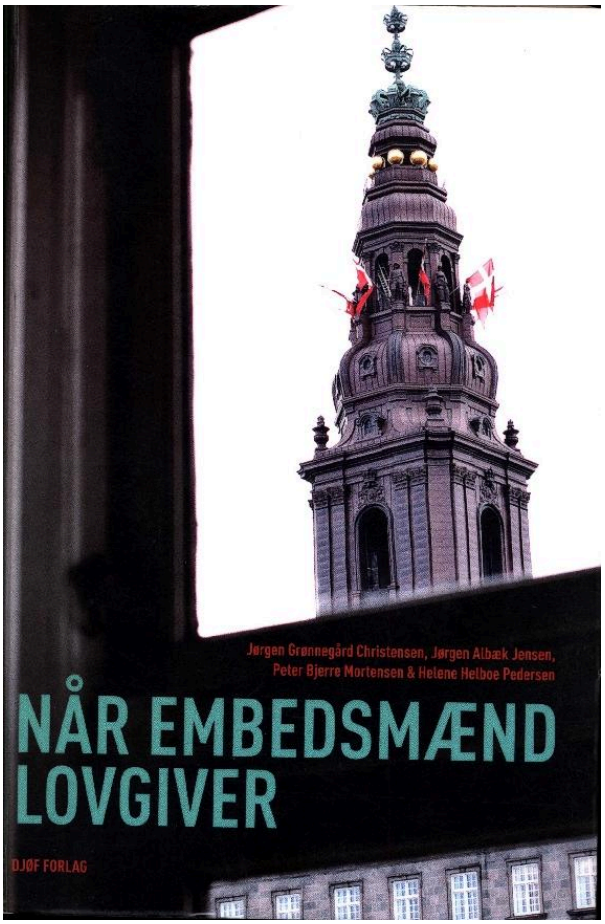
Delegationskædens sammenbrud

Masnedø den 19. april 2026

Delegationskæden fungerer kun, hvis hvert led respekterer de politiske og retlige forudsætninger for den bemyndigelse, det har fået. Kæden er, som forfatterne skriver, "ikke stærkere end det svageste led".

I mere end en menneskealder har jeg forsøgt at dæmme op for politikere og embedsværkets skadelige aktivisme på miljøområdet - herunder den årlige tvangstømning af bundfældningstanke - som bekendtgørelser giver kommuner mulighed for at gennemføre. Naturen har for os mennesker en skjult bakterieverden, som generationer før os har været bedre til at samarbejde med, end vi er i dag.

Men her og nu er det Vordingborg Kommune der har indgivet politianmeldelse fordi jeg har frabedt mig at kommunen tømmer min velfungerende bundfældningstank.
Jeg fastholder, at jeg er bedre til at vurdere hvornår tiden er inde til at bundfaldet fra min tank skal fjernes - både af hensyn til nærmiljøet og det samlede ressourceforbrug i den forbindelse - end politikere og embedsmænd i kommunen er.
Det skal her bemærkes at en kommune ikke skal men kan indføre en årlig tvangstømning i hele eller dele af kommunen.

Den juridiske historie bag tømningsordningen
I BEK. nr. 664 af 16/12/1982 blev som punkt 4.3.4 i medfør af Miljøbeskyttelsesloven 663 1982-12-16.

tilføjet:
"Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der i hele kommunen eller i dele af denne skal gennemføres fælles bortførsel af latrin. I så fald er enhver husejer forpligtet til at gøre brug af ordningen og herfor betale den af kommunalbestyrelsen fastsatte afgift."

Kernen i sagen er miljøbeskyttelsesloven fra 1991 gældende pr 1. januar 1992
Vi fik en helt ny miljøbeskyttelseslov i 1991 med følgende beskrivelse:

> Den miljøbeskyttelseslov, der blev vedtaget som Lov nr. 358 af 6. juni 1991, markerede en væsentlig modernisering og systematisering af dansk miljølovgivning. Den erstattede den oprindelige miljøbeskyttelseslov fra 1973, der dengang var blevet kaldt "verdens bedste miljølov", men som med tiden var blevet suppleret af et uoverskueligt kompleks af særlove og ændringer.
> Hovedformålet med 1991-loven var at skabe en samlet og forenklet ramme for miljøindsatsen, hvor forebyggelse og bæredygtighed kom i centrum.
> Centrale ændringer og fokusområder i 1991-loven
>
> - Samling af lovkomplekset: Loven fungerede som en hovedlov, der integrerede regler fra flere tidligere særlove. Dette omfattede blandt andet områder som affaldshåndtering, spildevand og beskyttelse af grundvand, som førhen var mere spredte.
> - Fra "Rensning" til "Renere teknologi": Et af de vigtigste principper i den nye lov var skiftet fra at fokusere på rensning (filterløsninger) til at fremme renere teknologi. Virksomheder blev nu i højere grad stillet over for krav om at mindske forureningen direkte ved kilden og bruge den bedst tilgængelige teknologi (BAT).
> - Livscyklus og ressourcer: Loven udvidede sit anvendelsesområde til også at omfatte stoffer, materialer og produkter. Formålet var at begrænse samfundets samlede ressourceforbrug og affaldsproduktion ved at se på produkters hele livscyklus.
> - Bemyndigelseslove: En stor del af 1991-loven bestod af rammebestemmelser, som gav miljøministeren bemyndigelse til at fastsætte mere detaljerede regler via bekendtgørelser. Dette gjorde lovgivningen mere fleksibel over for ny teknologisk viden og EU-direktiver.
> - Effektivisering af administration: Loven forenklede godkendelsesprocedurer for de såkaldte "listevirksomheder" (særligt forurenende virksomheder) og lagde op til en hurtigere behandling af miljøstraffesager.
>
> Samlet set sikrede 1991-loven, at miljøbeskyttelse ikke blot handlede om at bekæmpe eksisterende forurening, men blev en integreret del af den økonomiske og industrielle planlægning på et bæredygtigt grundlag.

16. oktober 2017 skrev jeg til kommunen[1]:
Som nævnt mange gange tidligere ønsker jeg ikke at krænke gældende lovgivning. Jeg vurderer det vil være tilfældet, hvis jeg tillader den årlige tvangstømning af følgende årsager:
I miljøbeskyttelseslovens § 3 stk. 2 står at
"*...forureningens sandsynlige virkning på disse og*
2) hele det kredsløb, som stoffer og materialer gennemløber, med henblik på at begrænse spild af ressourcer mest muligt."

[1] https://uretten.dk/wp-content/uploads/2020/07/Bilag-27-2017-10-16-Svar-Rolf-replik.pdf

Og yderligere bemærkninger til § 1: "*Bestemmelsen i stk. I angiver, at en sikring af menneskenes levevilkår og de økologiske kredsløb gør det nødvendigt, at areal- og naturressourcerne udnyttes som led i en bæredygtig udvikling*".

Her knækker delegationskæden

I 1994 ophæves BEK. nr. 664 af 16/12/1982 og erstattes med BEK nr 310 af 25/04/1994 hvor latrin ændres til slam

§ 40. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der i hele kommunen eller i dele af denne skal gennemføres fælles bortskaffelse af slam fra bundfældningstanke. I så fald er enhver grundejer forpligtet til at gøre brug af ordningen."

Ikke alene formålsparagraffen men også i bemærkningerne til den nye miljøbeskyttelseslov af 1991 er der lagt op til mere at tænke i helheder, hele kredsløb og ressourceeffektivitet. (se forrige afsnit)

I slutfirserne ville nogle kommuner - Odder, Viborg, Ry og Pandrup - gerne have undersøgt den gavnlige effekt af tømningsordningen for bundfældningstanke. Sammen med miljøstyrelsen planlagde ingeniørfirmaet Rambøll et projekt der var delt op i to faser.

I resultatet af fase 1 var der mange ubesvarede spørgsmål, men Miljøstyrelsen ville ikke bevilge penge til fase 2.
Projektet blev afrundet med rapporten: "Spildevandsforskning fra Miljøstyrelsen, rapport nr. 16 1990 Septiktanke".
Fra tidsskriftet Stads- og Havneingeniøren nr. 10 1990[2] efterlyses en Fase 2, altså en opfølgning på rapport 16 (Fase 1) da den efterlod en del uafklarede spørgsmål. Man mangler at undersøge "Intensiv måling på tankene umiddelbart efter tømning" og "Extensiv måling frem til næste tømning" Således at man kunne få et indtryk af stofkoncentrationen i afløbene fra tankene. Desværre er der aldrig blevet bevilget penge til en Fase 2.

En plumrådden kultur i Miljøstyrelsen

Foreløbig konklusion: Miljøstyrelsen udarbejder bekendtgørelser der anbefaler kommunerne over det ganske land at indføre tvungne tømningsordninger for bundfældningstanke. Når kommunerne så efterlyser det videnskabelige grundlag for disse tømningsordninger modarbejder styrelsen en videnskabelig redegørelse.

Vil ikke bryde loven

Så længe der ikke foreligger en videnskabelig begrundelse for tvangsordningen, der lever op til den nuværende miljøbeskyttelseslov, vil jeg ikke give kommunen adgang til at tømme min bundfældningstank.

I tidligere vejledning på området hed det sig: "Ejeren bærer i alle tilfælde det fulde ansvar for bundfældningstankens kvalitet og funktion" og det ansvar kan jeg kun ikke leve op til, hvis jeg selv bestemmer hvornår, hvordan og hvor ofte den tømmes.

Det ubehagelige spørgsmål der må stilles

---

2 https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/bilag-4-Tomningsmetoders_indflydelse_paa_funktionerne_i_septiktankanlaeg.pdf

Har der overhovedet været hjemmel til at en kommunalbestyrelse kan vedtage at alle bundfældningstanke i en kommune skal tømmes med faste intervaller siden 1. januar 1992, altså i over 30 år?

Ønsker til vidneindkaldelse:
Rune T. Jensen, anklager
I forbindelse med retshandlingen, der førte til domfældelse den 11. maj 2020[3], brugte anklager flere ufine kneb[4], som jeg gerne vil spørge ind til.
Han vedlagde blandt andet en 60-siders vejledning om bundfældningstanke fra brancheorganisationen DANVA og præsenterede den som videnskabelig dokumentation i sagen

Rolf Hoelgaard, centerchef i Vordingborg Kommune
I forbindelse med at Rolf var afsender på politianmeldelse for ikke at tillade tømning af min trixtank, undlod han at medtage min begrundelse[5] for at nægte adgang for tømningsentreprenøren.

NB.
Jeg foreslår et samarbejde med anklagemyndigheden, idet en genopretning af delegationskæden er en fælles interesse for alle aktører i retsvæsenet.

I den sammenhæng citeres lidt fra Anklagemyndighedens hjemmeside[6]
Vi arbejder for retfærdighed
I anklagemyndigheden arbejder vi hver dag med at skabe retssikkerhed og sikre, at straffesager altid bliver behandlet på en retfærdig måde. Vores kerneopgave er at retsforfølge strafbare forhold, og vi bidrager til, at Danmark er et af verdens førende retssamfund. Vi sørger for, at skyldige bliver draget til ansvar, og at uskyldige ikke bliver retsforfulgt. Og vi behandler alle mennesker og sager ud fra høje idealer om objektivitet, uafhængighed og integritet. … Vi er stolte af, at Danmark er blandt de lande, hvor befolkningen har den højeste tiltro til straffesystemet. Du kan kende os på kvaliteten af vores arbejde. Vi ser det nemlig som et kald, hvor ordentlighed er selve meningen med vores virke. Er du sigtet … I langt de fleste straffesager er afhøring af sigtede og vidner en vigtig del af politiets efterforskning.

Bilag:
"Når embedsmænd reelt fastlægger miljøreglerne". Artikel med inspiration fra bogen "Når embedsmænd lovgiver"

sign. Jørn Rasmussen

[3] https://uretten.dk/wp-content/uploads/2020/07/Bilag-01-2020-05-11-Byretsdom-1990-88990-00001-18.pdf
[4] https://uretten.dk/wp-content/uploads/2024/01/Foeljeton-over-anklagemyndighedens-dispositioner-ved-Rune-T-Jensen.pdf
[5] https://uretten.dk/wp-content/uploads/2020/07/Bilag-27-2017-10-16-Svar-Rolf-replik.pdf
[6] https://anklagemyndigheden.dk/da/om-anklagemyndigheden

For den travle:
AI-genereret udgave der er lidt mere koncentreret og overskuelig:

Delegationskædens sammenbrud

Delegationskæden fungerer kun, hvis hvert led respekterer de politiske og retlige forudsætninger for den bemyndigelse, der er givet. Som det ofte anføres, er kæden "ikke stærkere end det svageste led".

I mere end en menneskealder har jeg forsøgt at dæmme op for det, jeg betragter som skadelig aktivisme fra politikere og embedsværk på miljøområdet. Dette gælder herunder den tvungne årlige tømning af bundfældningstanke, som visse bekendtgørelser giver kommunerne mulighed for at gennemføre. Naturen rummer en kompleks bakterieverden, som tidligere generationer forstod at samarbejde med, men som vi i dag synes at have mistet blikket for.

Aktuelt har Vordingborg Kommune indgivet politianmeldelse mod mig, fordi jeg har modsat mig tømning af min velfungerende bundfældningstank. Jeg fastholder, at jeg er bedre kvalificeret til at vurdere behovet for tømning end kommunens embedsmænd – både af hensyn til nærmiljøet og det samlede ressourceforbrug. Det bør her bemærkes, at en kommune ikke har pligt til, men alene en *mulighed* for, at indføre tvungen årlig tømning.

Den juridiske historik bag tømningsordningen

Kernen i sagen er miljøbeskyttelsesloven fra 1991 (gældende fra 1. januar 1992). Loven markerede en modernisering af dansk miljølovgivning med fokus på forebyggelse, bæredygtighed og ressourceeffektivitet. Centralt i loven står skiftet fra rensning til renere teknologi og princippet om at begrænse spild af ressourcer mest muligt (§ 3, stk. 2).

Jeg har tidligere (den 16. oktober 2017) meddelt kommunen, at jeg vurderer, at en tvungen årlig tømning vil være i strid med netop disse principper om bæredygtighed og kredsløb.

Her knækker delegationskæden

Selvom lovgrundlaget fra 1991 lægger op til helhedstænkning, har Miljøstyrelsen udarbejdet bekendtgørelser, der anbefaler tvungne tømningsordninger uden at fremlægge det nødvendige videnskabelige grundlag. Da ingeniørfirmaet Rambøll i 1990 påbegyndte et projekt om septiktanke, valgte Miljøstyrelsen ikke at bevillige midler til fase 2, hvilket efterlod centrale spørgsmål om ordningens faktiske miljøeffekt ubesvarede.

Så længe der ikke foreligger en videnskabelig begrundelse for tvangsordningen, der harmonerer med miljøbeskyttelsesloven, kan jeg ikke give samtykke til tømning. Tidligere vejledninger har fastslået, at ejeren bærer det fulde ansvar for tankens funktion – et ansvar, jeg ikke kan løfte, hvis jeg fratages kontrollen over vedligeholdelsen. Det rejser spørgsmålet: Har kommunalbestyrelsen overhovedet haft hjemmel til at vedtage generelle tømningsintervaller de sidste 30 år?

Ønsker til vidneindkaldelse

- **Rune T. Jensen, anklager:** Jeg ønsker at udspørge anklageren om de metoder, der blev anvendt under retshandlingen den 11. maj 2020. Herunder vedlagde han en 60-siders vejledning fra brancheorganisationen DANVA og præsenterede den som videnskabelig dokumentation.
- **Rolf Hoelgaard, centerchef i Vordingborg Kommune:** I forbindelse med politianmeldelsen undlod centerchefen at medtage min begrundelse for at nægte adgang til tanken, hvilket har givet et mangelfuldt billede af sagen.

Forslag til samarbejde

Jeg foreslår et samarbejde med anklagemyndigheden, idet en genopretning af delegationskæden er i hele retsvæsenets interesse. Anklagemyndigheden fremhæver selv værdier som objektivitet, integritet og retssikkerhed – idealer, som jeg appellerer til i behandlingen af denne sag.

Når embedsmænd reelt fastlægger miljøreglerne

LÆSER-BREV

Rammelove og bekendtgørelser har efter min opfattelse flyttet magten fra Folketinget og fået store konsekvenser for landbrug og det åbne land.

Jørn Rasmussen,
Fair Spildevand,
Pilealle 5,
4760 Vordingborg

■ Hvordan er landbrug, skovbrug og fiskeri endt i en situation, hvor de i praksis er blevet underlagt, hvad jeg oplever som faglig inkompetence og et problematisk hjemmelsgrundlag?

Bogen »Når embedsmænd lovgiver« af Jørgen Grønnegård Christensen, m.fl., fra 2020 giver et væsentligt bidrag til forståelsen. Her beskrives det, hvordan miljøområdet i høj grad reguleres gennem rammelove. Allerede i 1973 fik vi den første af slagsen, miljøbeskyttelsesloven. Området var så teknisk komplekst, at et flertal af politikerne med sindsro overlod den konkrete udmøntning til eksperter, embedsmænd med baggrund som biologer, ingeniører med videre.

De mange teknisk tunge, men politisk ofte ukontroversielle bekendtgørelser udarbejdes typisk i Miljøstyrelsen med udgangspunkt i interne vejledninger og efter min opfattelse uden nævneværdig ministeriel involvering. Departementet har ganske vist det formelle ansvar, men i praksis sendes bekendtgørelser blot i høring hos interesseorganisationer, hvilket tilsyneladende skal kompensere for den manglende parlamentariske kontrol.

Dermed har udviklingen bevæget sig væk fra almindelig lovgivning, der ifølge Grundlovens § 41 skal behandles tre gange i Folketinget.

Delegationskædens sammenbrud

Bogen beskriver fænomenet som en delegationskæde, der udgør grundlaget for vesteuropæiske demokratier, hvor parlamentarisme kombineres med ministerstyre. Delegationskæden fungerer kun, hvis hvert led respekterer de politiske og retlige forudsætninger for den bemyndigelse, det har fået. Kæden er, som forfatterne skriver, »ikke stærkere end det svageste led«.

Efter min vurdering er det netop her, at Miljøministeriet, Miljøstyrelsen og nu også det nye Ministerium for Grøn Trepart svigter. Over årtier synes der at have udviklet sig en uhensigtsmæssig kultur i denne del af centraladministrationen.

Bekendtgørelser for kvælstofregulering, som er blandt de mest konfliktfyldte, hviler i Danmark fortsat på NPO-redegørelsen fra 1986.

Politikerne bliver efter min opfattelse fejlagtigt oplyst om, at Vandrammedirektivet udgør hjemmelsgrundlaget for vedtagne bekendtgørelser om miljøforhold i det åbne land og nu også for udrulningen af trepartsaftalen.

Sammenhæng mangler

Imidlertid har dette direktiv intet direkte at udsætte på kvælstof og slet ikke i form af totale mængder. Derimod er farlige stoffer omtalt 16 gange.

I direktivets artikel 10 omtales dog nitrat, uorganisk kvælstof, hvor der henvises til nitratdirektivet, hvis formål er at nedbringe vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget.

I samme nitratdirektiv er der angivet kodekser for godt landmandskab for at undgå unødig kvælstofudledning. Det drejer sig om regler for opbevaring og udbringning af gødning, gødningsregnskaber, efterafgrøder, plantedække og afgrødevalg, hensyntagen til kunstvanding, jordtype med videre. Alt dette skal efter direktivets intentioner betragtes som vejledende. Det er imidlertid her, at det efter min opfattelse går galt i Danmark, hvor centraladministrationen og skiftende politikere med forskellige dagsordener har valgt en anden fortolkning.

Magtens tredeling sat under pres

Disse vejledninger er i vidt omfang blevet omsat til bemyndigende bekendtgørelser.

Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen udsteder reglerne, fortolker dem, kontrollerer dem og sanktionerer dem. Myndighederne fungerer dermed både som lovgiver, kontrollant og i praksis også som »dommer«.

I øjeblikket har Jeppe Bruus efter min opfattelse overtaget og intensiveret en form for driftlederrolle fra Magnus Heunicke og Jacob Jensen over for samtlige danske landbrug over 10 ha.

Spildevand og lovgivning

Hele spildevandsområdet reguleres i dag næsten udelukkende via bekendtgørelser og lever efter min opfattelse ikke op til intentionerne i miljøbeskyttelsesloven, der både i formålsparagraffen og lovbemærkninger lægger stor vægt på næringsstoffers kredsløb.

Det hedder blandt andet i lovens § 3: "Ved bedømmelsen af omfanget og arten af foranstaltninger til forebyggelse og imødegåelse af forurening skal der lægges vægt på hele det kredsløb, som stoffer og materialer gennemløber, med henblik på at begrænse spild af ressourcer mest muligt".

Lidt forsimplet kan det udlægges som, at vi ikke har spildevand, men "vand med ressourcer". Det peger i retning af decentrale grønne lavteknologiske løsninger, hvor næringsstofferne udnyttes direkte til plantevækst i stedet for at blive samlet centralt og renset med stort energi- og kemiforbrug.

Gældende spildevandsplaner for det åbne land hviler fortsat på teoretisk beregnede renseklasser fra 1997. Vandrammedirektivet bygger imidlertid ikke på teori, men kræver konkrete målinger. Direktivet blev implementeret i dansk lovgivning den 22. december 2003.

Pålagte byrder uden klar hjemmel

Nitrat- og vandrammedirektivet udelukker ikke brug af modelberegninger og teoretiske typetal. De kan supplere, men bør efter min opfattelse ikke overtrumfe reelle målinger, og næringsstoffer skal måles i koncentrationer og ikke i totale mængder. På den baggrund kan man konkludere, at befolkningen i det åbne land i 20-30 år har været pålagt betydelige byrder uden et klart dokumenteret hjemmelsgrundlag.

Som beskrevet har skiftende politikere i vidt omfang overladt lovgivningen via bekendtgørelser til embedsværket, som ikke har demokratisk legitimitet i sig selv.

Derfor er der behov for et opgør med en kultur i centraladministrationen, som efter min opfattelse har fået for stor magt over levevilkårene i det åbne land og samtidig vildleder politikerne om fortolkningen af gældende love og direktiver.

Fra folketingspolitikere, domstole, ombudsmanden og klageinstanser er det vanskeligt at forvente et egentligt opgør, da disse institutioner ofte er systembevarende.

Derfor hviler et stort ansvar på de toneangivende medier for at belyse, hvor længe denne situation skal fortsætte, og om trepartsaftalen bør genovervejes, før den får uoprettelige ko. konsekvenser

> ***Derfor er der behov for et opgør med en kultur i centraladministrationen, som efter min opfattelse har fået for stor magt over levevilkårene i det åbne land***
>
> ***Fra indlægget***

■ Miljøreguleringen af landbruget sker i dag i vidt omfang gennem bekendtgørelser, som ifølge læserbrevets afsender har stor betydning for driften i det åbne land. Arkivfoto: Erik Hansen